

М. О. Храпицька

студ. III курсу

спеціальність «Право»

Науковий керівник: ст. викл. В. А. Завертнева-Ярошенко

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРНИХ КОНТРАКТІВ В СФЕРІ СПОРТУ

Сучасні тенденції розвитку професійного спорту, який створювався від самого початку з метою популяризації фізичного розвитку, поширення ідей справедливої та чесної гри, свідчать про те, що сьогодні на перше місце вийшла комерційна складова, а сам спорт перетворився на справжню індустрію розваг. Багатомільйонні інвестиції, масштабні рекламні кампанії, активна співпраця з медійними ресурсами є на сьогодні невід'ємною частиною «великого спорту». Проте, незважаючи на ускладнення правовідносин в цій сфері, в Україні рівень їх правової врегульованості є доволі низьким, і навіть базові категорії лишаються невизначеними у діючому законодавстві. У зв'язку з цим пропонуємо розглянути поняття та надати правову характеристику трансферного контракту, яким оформлюється перехід гравця з одного клубу до іншого та який є одним з найбільш важливих інструментів урегулювання інтересів спортивних клубів і спортсменів.

Чинне законодавство не містить визначення трансферного контракту. Правова регламентація відносин, що виникають з цього приводу, відбувається фактично на рівні національних спортивних федерацій, кожна з яких видає свій

локальний акт, яким визначає, в тому числі, порядок укладення трансферних контрактів. Проте лише Регламент Федерації футболу України зі статусу та трансферу гравців надає визначення трансферного контракту як угоди між клубами про перехід футболіста з одного клубу до іншого; в інших регламентах визначення немає [1]. Аналіз регламентів міжнародних спортивних федерацій, що регулюють питання міжнародних трансферів, також не дозволив знайти необхідного визначення.

В юридичній доктрині теоретики не досягли єдності в поглядах стосовно змісту поняття «трансферний контракт». М. О. Ткалич під трансферним контрактом розуміє домовленість двох сторін (спортивних клубів), відповідно до якої одна сторона зобов'язується забезпечити перехід спортсмена до складу команди іншої сторони, а друга сторона зобов'язується сплатити за це обумовлену у контракті грошову суму [2, с. 5]. Схожої думки дотримується також В. О. Бажанов [3, с. 129]. Ю. С. Савранська визначає трансферний контракт як двосторонній договір, за яким одна сторона (колишній спортивний клуб) забезпечує перехід спортсмена до складу другої сторони (нового спортивного клубу), а друга сторона виплачує за це грошову суму (компенсаційну виплату), обумовлену у договорі [4, с. 131].

Отже, проаналізувавши наведені визначення, можна дійти висновку, що за своєю цивільно-правовою характеристикою трансферний контракт є двостороннім договором – кожна зі сторін має як права, так і обов'язки; оплатним; консенсуальним – вважається укладеним на момент досягнення згоди за всіма істотними умовами контракту.

Істотними умовами трансферного контракту є його предмет, сума компенсаційної виплати та строк, протягом якого має відбутися перехід спортсмена. Предмет контракту є його найбільш суперечливим елементом. Так, більшість українських вчених сходяться в тому, що предметом трансферного контракту є умови переходу спортсмена, які можуть включати згоду на участь спортсмена в змаганнях у складі іншого клубу, обов'язок звільнити спортсмена в порядку переведення до іншого роботодавця; зустрічне зобов'язання клубу, в який переходить спортсмен (грошову компенсацію або інше зустрічне зобов'язання) і інші дії, спрямовані на перехід спортсмена [5, с. 48]. Разом з тим, такий підхід до визначення предмету контракту є досить широким і не відповідає в повній мірі доктрині цивільного права. Інші вчені, зокрема А. Є. Гузєєв, О. В. Григорович, вважають, що предметом трансферного контракту виступає право спортивного клубу заявити спортсмена в змаганнях за свою команду (право реєстрації спортсмена у складі спортивного клубу в спортивній асоціації) [6, с. 25]. Подібної думки дотримується і Я. Лоуренс [7]. Якщо проаналізувати зміст деяких трансферних угод, можна відмітити, що в їх тексті предмет договору сформульований саме як «право реєстрації» [8, 9]. Така концепція вважається більш доречною, проте з огляду на загальну

невизначеність правової природи трансферного контракту, існують різні підходи та визначення права, що передається за трансферним контрактом.

Сума компенсаційної виплати визначається в кожному випадку окремо та залежить від багатьох чинників: професійні навички спортсмена, особисті якості, вік, перенесені травми, медійність персони та ін. Норм, що визначали б мінімальну та максимальну межу таких виплат, в Україні сьогодні немає. Строк, протягом якого має відбутися перехід спортсмена, також є необхідною умовою контракту, оскільки в більшості професійних спортивних ліг діють «трансферні періоди», виключно під час яких команда має право реєструвати нових гравців у відповідній спортивній федерації.

Таким чином, в світлі зародження в Україні спортивного права та ускладнення правовідносин у сфері спорту вбачається необхідним законодавче розроблення найпоширеніших категорій цієї галузі, і зокрема – трансферного контракту, який сьогодні є непоіменованим цивільно-правовим договором між двома спортивними клубами, за яким одна сторона зобов'язується забезпечити перехід спортсмена до складу команди іншої сторони, а друга сторона зобов'язується сплатити за це компенсаційну виплату в розмірі та у строки, обумовлені у контракті.

Список використаної літератури

1. Регламент Федерації футболу України зі статусу і трансферу футболістів. URL: <https://ffu.ua> (дата звернення: 20.03.2019).
2. Ткалич М. О. Спортивні клуби як учасники цивільних правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Одеса, 2010. 20 с.
3. Бажанов В. О. Поняття та особливості трансферних контрактів у цивільному праві України. *Європейські перспективи*. 2014. № 7. С. 128–131.
4. Савранська (Сука) Ю. С. До питання про правове регулювання трансферних контрактів (контрактів про переходи спортсменів) в Україні. *Актуальні проблеми держави та права* : збірник наукових праць. Одеса : Юридична література, 2012. С. 126–132.
5. Гніздовська Г. М. Роль цивільно-правових норм у регулюванні суспільних відносин в сфері професійного футболу. *Вісник Академії адвокатури України*. 2011. № 2 (21). С. 45–51.
6. Гузеев А. Е., Григорович Е. В. Элементы договора трансфера. *Вопросы экономики и права*. 2013. № 11. С. 24–26.
7. Lawrence D. I. The Legal Context of a Player Transfer in Professional Football: A Case Study of David Beckham. *The Entertainment and Sports Law Journal*, vol. 11. URL: <https://www.entsportslawjournal.com/articles/10.16997/eslj.16/> (дата звернення: 20.03.2019).
8. Agreement for transfer of registration of Luis Alberto Suarez Diaz. URL: <http://www.sportingintelligence.com/wp-content/uploads/2013/05/Liverpool-FC-Barcelona-Luis-Sua%CC%81rez.pdf> (дата звернення: 20.03.2019).
9. Loan agreement of Radamel Falcao Garcia Zarate. URL: <https://www.ecestaticos.com/file/1ee023da6beb5d147d79ba0137cf654e/1453853862.pdf> (дата звернення: 20.03.2019).